

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . . . 25 K Félévre . . . . . 150 K
 Negyedévre . . . . . 75 K Egész évre . . . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Bernolák

Mi debreceniek nem jövünk zavarba, ha képviselőink élettrajzi adatai után akarunk kutatni. Csak a lexikont kell felüt-nünk.

A lexikon árulja el, hogy III. kerületünk őszintén szeretett képviselője, nemzetgyűlésünk disze: dr. Bernolák Nándor Radványon ma ép 40. esztendeje, 1880. október 8-án született.

Ma, amikor Bernolák férfikorának teljében, születésének 40. évfordulójára gondolunk, úgy érezzük, hogy ez az ünnepség nem lehet tisztán családi jellegű. Részt kell abból kérnünk nekünk debrecenieknek is, akik oly boldogok és büszkéek lehetünk, hogy a törvényhozásban akaratainkat az ő vezérlő szellemé, az ő ragyogó tudása útján érvényesíthetjük.

Az életkértörvény vitájának idején mi néhányan debreceniek oly szerencsések voltunk, hogy Bernolák parlamenti beszédjét végig hallgathattuk. Hallván őt, egy rég kialakulóban lévő érzés: a büszkeség lett urra idogeinken.

Büszkéek voltunk arra, hogy Bernolák, akinek beszédeit és tetteit a kérelhetetlen tárgyilagosság, a tudás, az ész és erő egyaránt jellemzik, a mi városunkat, Debrecenét képviseli. S hallván a közeljövő igazságügyminiszterét, önkénytelenül is párhuzamot kellett vonnunk közte és hazánk történelmének egyik-másik szintén legkiválóbb jogásza között, akit hasonlóan éles judicium, igazságosság, jó szív, karakterének antik szabása s óriási szellemi felsőbbség jellemeznek.

Érzékeink azt sugták, hogy az a nemzetgyűlési tag, aki olyan ellenállhatatlan eréllyel és meggyőzéssel sikraszállt a legszerencsétlenebb magyar társadalmi osztály, a tisztviselők, a szellemi munkások érdekében, az a Bernolák Nándor, aki néhány szavával elfújta Gál Gaszton kegyetlenül önző politikájának rabulisztikáit. ez a Bernolák Nándor a mi új, a világháboru lángjainál kiforrott Deák Ferencünk, aki a nagy lelkierekek teljes egyensúlyával újból lehetővé fogja tenni e sokat szenvedett ország szellemi és anyagi haladását.

Bernolák Nándort 40. születése napján az őszinte szó melegével, meggyötört szívünk mély szeretetével köszöntjük.

Németh Aladár.

Külpolitikánk irányelvei

Csáky gróf külügyminiszter nyilatkozata

Bécs, okt. 7. A *Neue Freie Presse* tegnapi száma hosszú cikkben közli Budapestre küldött munkatársának Csáky Imre gróffal, az újonnan kinevezett magyar külügyminiszterrel folytatott beszélgetését és a következőket írja:

Arra a kérdésre, hogy a trianoni béke ratifikálása mikorra várható, a miniszter így válaszolt:

— A kormány elhatározta, hogy a lehető legrövidebb idő alatt ratifikálja a békeszerződést, s az erre vonatkozó javaslatot azonnal a nemzetgyűlés elé terjeszti, mielőtt a most napirenden lévő, halasztást nem tűrő törvényjavaslatokat letárgyalta.

— Az Ausztriához való viszonyt illetően a kormány azt a szempontot tartja szem előtt, hogy minden szomszédos állammal jó és barátságos viszonyt tart fenn. Ez irányban máris megtette a szükséges lépéseket azzal, hogy kereskedelmi tárgyalásokat folytat velük. A szabályszerű kereskedelmi forgalom újra felvétele ugyanis természetszerűen megkönnyíti a politikai közeledést. Magától értetődik, hogy mi szívünkkel óhajtjuk az Ausztriával való jó szomszédi viszony helyreállítását, s hogy ezt elérjük, hajlandók vagyunk a békés együttműködésre is, ha a másik oldalról is megfelelő készséget és állapotaink iránt a szükséges megértést megtaláljuk. A jó viszony helyreállítása egyébként azért is kívánatos, mert a két ország gazdasági viszonyai bizonyos mértékben kiegészítik egymást.

— Németországhoz való viszonyunkat illetően csak azt mondhatom, hogy ugyanazokat a barátságos érzelmeket tápláljuk ma is Németország irányában, amelyeket minden ország iránt érzünk, — akár szövetségesünk, akár ellenségünk volt a nagy háboruban, — amelyek erőviszonyaikhoz mérten készek nekünk gazdasági talpraállásunkhoz segídekzet nyújtani. Örömmel tapasztaljuk, hogy Németország szívesen és készséggel vesz részt, amennyire teheti, Magyarország újjáépítésében. Ezt előzzák azok a tárgyalások is, amelyeket nemrég óta

folytatunk a német kormánnyal, valamint a magyar miniszterelnök legutóbbi látogatása is Budapesten.

— Az ugynevezett utóállamokkal, ha barátaink, ha ellenségeink voltak a múltban, egyenlően barátságos viszonyt óhajtunk létesíteni. Bármely pillanathban hajlandók vagyunk erre, ha szomszédaink bizonyosságát adják annak, hogy ugyanez a cél lebeg előttünk s ha az uralmuk alatt élő fajtestvéreink gazdasági, kulturális és politikai érvényesülését nem akadályozzák és jogos kívánságaikat teljesítik.

— Éppen ezért cseppet sem nyugtalanít bennünket az újonnan alakult kis-antant, amíg az tisztán védekező jellegű.

A miniszter beszélt azután a királykérésről is, melyet Bethlen István gróf Hódmezővásárhelyen vetett ismét felszínre, s azt mondta, hogy véleménye szerint Bethlen beszéde a magyar közvéleményben bizonyos visszatetszést szült mert a pártok közös megegyezése szerint a király személyét az ország egyelőre kikapcsolta a napi politika köréből. Végül a francia-magyar politikai és gazdasági viszony elmélyedésére vonatkozólag a miniszter a következőket mondotta:

— Örömmel állapíthatom meg, hogy a francia gazdasági körök növekvő érdeklődéssel foglalkoznak Magyarországgal. A kormány feladata természetesen az, hogy azokat a nagy segélyforrásokat, amelyeket Franciaország tud az ország rendelkezésére bocsájtani, ne hagyja kiaknázatlanul. Nem kevésbé örvendetes eredmény, hogy ez a gazdasági érdeklődés, amely a magyar néplélek közelebbi megismerésén alapul, politikai téren is kedvezőbb atmoszférát teremt. Annál örvendetesebb ez, mert a békekötésnél éppen Franciaország volt az, amely a legtartózkodóbban viselkedett Magyarországgal szemben.

— Magyarország természetesen hálával ragadja meg a nagy francia nemzet feléje nyújtott jobbát és arra törekszik ma és fog törekedni a jövőben is, hogy ez a segítségre kész jóindulat a jövőben is megmaradjon.

A Club-kávéházi botrány

Budapest, okt. 7. (Nemzeti St. tel. jel.) A „Club” kávéházi verekedés ügyében a rendőrség folytatja a nyomozást. Az őrizetben lévő Balogh László, valamint a szemtanúk vallomása alapján a rendőrség a tettesek közül 7 embernek a nevét, 9-nek a személyleírását ismeri. Ma délutánra beidézték a „Club” kávéház tulajdonosát, családját, valamint a kávéház személyzetét s valamennyit kihallgatták az eseményekre vonatkozólag.

Bulgária ellenszegül

Bécs, okt. 7. (Nemz. St. tel. jel.) Az antant jegyzéket intézett Bulgáriához, amelyben több mint 500 embernek a kiszolgáltatását követeli. A kiszolgáltatandók között szerepel Ferdinánd volt bolgár cár, Radoszlavov volt miniszterelnök és Zsekoff tábornok. A bolgár kormány nem tette közzé a jegyzéket s el van határozva, hogy a kiadás ellen a végsőkig fog harcolni, épúgy, mint a németek tették. A kiszolgáltatást Szerbia, Románia és Görögország kérték.

Az angolok kereskedelmi tárgyalásai Oroszországgal

Háge, okt. 7. (Nemz. St. tel. jel.) Rezanov, Kamenev utódja Londonba érkezett, ahol csupán mint Kraszin szaktanácsadója fog szerepelni. Az angol-orosz kereskedelmi szerződést főbb pontjaiban megállapították, csak még az aláírások hiányoznak. Kraszin máris nagy vásárlásokat eszközöl, különösen cipőket és ruházati cikkeket rendel az angol gyárakban. — Amerikai pénzügyi emberek is tárgyalnak s szeretnék az amerikaiak számára biztosítani az orosz piacot.

Rablótámadás a Piac-utcán

Tegnapi hírünkre vonatkozólag, mely dr Zedor Károly megtámadásáról számol be, közöljük, hogy a támadók kiléte még nincs megállapítva, tehát az sem, hogy azok zsidók voltak és a rendőrségen le volnának tartóztatva. Ugy látszik, a beszemelt nevek is hamisak. A rendőrség megindította a nyomozást.

A pénz ördöge

— Sorozatos sikkasztások a Hitelbanknál —

Budapest, okt. 7. (N. St. t. j.) A legutóbbi hónapokban mindgyakrabban fordultak elő csalások és sikkasztások. Az első komoly sikkasztást 6—7 héttel ezelőtt fedezték fel. Scherf Ferenc, a bank tisztviselője másfélmillió értékű pénzt és értékpapírt sikkasztott el a tőzsdén játszott ezekkel mindaddig, míg másfélmilliót nem nyelt el a tőzsde a páncélszekrényből. Pár napra rá a Hitelbank letéti osztályánál Dobai pénztáros és egy Balassa nevű tisztviselő sikkasztott el hétmillió koronát. Két napra rá ismét egy másfélmillió koronás sikkasztásra jöttek rá.

Utóbbi napokban megint tömérdek sikkasztás és csalás nyomára jutottak. — Hat hét alatt harmincegy hivatalnok ellen tettek feljelentést sikkasztás és csalás miatt, akik ezáltal tizenkilenc budapesti bankot károsítottak meg.

A feljelentést huszonhat esetben visszavonták, mert részben a tettes, vagy a családja megtérítette a kárt, részint pedig a bank nem akarta saját hitelét rontani.

Megállapították, hogy mind a harmincegy tisztviselő tőzsdei játékokra fordította a sikkasztott összeget.

Jótettért jót ne várj

— Hajlékért hajléktalanság a jutalom —

Nemcsak a menekült közalkalmazottakat sújtja nálunk a hajléktalanság vagy vagonlakás veszedelme, hanem akadnak debreceni születésű és illetőségű régi polgárok is.

Az öreg Hamar László nyugalmazott városi gyámpénztárnok esete kíváncsít most a nyilvánosság elé. Az öreg ur 36 évi városi szolgálat után évekként ezelőtt vonult nyugalomba, érdemes köztevékenység után. Fél század előtt, mikor a debreceni hírlapirodalom gyermekkorát élte, uttörő munkát végzett az újságírók közt, hervadhatatlan érdemei vannak a debreceni színészet országos hírnévre emelése körül is, a Csokonai-szobor leleplezésekor pedig emlékalbumot szerkesztett és adott ki.

Mindezeket csak azért említjük föl, hogy tudja meg a város közönsége is, milyen érdemes, régi polgárokat is fenyegethet a hajléktalanság.

Hamar László sok évi hivatalnokoskodás után házat vett a Darabos utcán, azonban nem tudta kifizetni a vételárat és inkább a bank volt ingatlan tulajdonosa, mint ő. Az adósság úgy szorította, hogy 1918-ban kénytelen volt eladni a házat, melyet a vencesellői jegyző (menekült) vásárolt meg, aki — miután lakásigazolványt sem kaphatott, nemhogy lakást, az emberiség nevében kérte Hamart, aki feleségével három szobás lakást birt, hogy az egyik szobát engedje át neki. Az öreg házaspár szíve megesett a menekült családon és teljesítette a kérelmet. Ezután a menekült család, arra hivatkozással, hogy nekik kevés az egy szoba, kérte a másik szobát is. Az öreg házaspár belátta ezt és átengedte békesség kedvéért a másik szobát is.

Időközben a menekült háztulajdonos felvettette magát a községi kötelékbe és most már az utolsó szobáskából is ki akarja tenni az öreg házaspárt. *Meg is indította ellenük a kilakoltatási eljárást a járásbírósnál.*

Ilyen ravasz esetek is szoktak előfordulni Debrecenben. Mert ám a Hamar László esete nem áll egyedül. A régi közmondás igazsága a mostani lakásnyomorúságban is sokszor bevált: Adj a tőtnak szállást, kiver a házból.

Persze a volt tulajdonos maga is menekülne már onnan, mert türethetetlen helyzetet teremtett azóta számára az új tulajdonos, aki a éppen a tulajdonjog révén most már az egész tulajdona használatához jogot formál, azonban a szegény öreg ur hiába járja a lakáshivatalt. Bezzeg, ha kommunista volna, vagy legalább is valahonnan megszalasztott zsidó, akkor már a lakásügynök útján bizonyosan lakáshoz jutott volna.

Mindenesetre figyelemmel fogjuk kísérni a fejleményeket s ha ez a közismert derék agastyán élete alkonyán bármi módon, bárki által áldozatul ejtetnék, vagyis lakás híján az utcára hurcoltatnék: nem késünk nevekként szolgálya a közvélemény elbirálása alá bocsátani a türelmetlen birtoklási vágyból származó s keresztényi szeretetet nélkülöző botrányos eljárást, mely a mai nehéz lakásviszonyok mellett akkor sem menthető, ha annak indoka szerződési kötelezettségben rejlik: mert ez idő szerint a nagyvárosi, vagy kényelmi igények, vizsgálat nélkül, egyoldalulag az érvényben levő rendelkezések alapján kielégítést nem nyerhetnek.

Ha azonban a kilakoltatás szomorú ténye csakugyan nem lenne elkerülhető és Hamar László beteg feleségével a zord időjárás bekövetkeztével a szabad ég alá hurcoltatnék: ha már a lakáshivatal egyáltalán nem tudja, vagy nem akarja megmenteni az ő érdemes kulturális múltjára hivatkozva, mi emeljük fel szavunkat, érdekében s a közönség jószívűségére fordulunk segítségért, felkérve a humanizmus nevében a jóléti emberbarátokat, hogy keressenek és találjanak utat és módot, melyek igénybevételével megmenthetnék e kiülőzött öreg házaspárt a hajléktalanság veszedelmétől. Mi örömmel és készséggel közvetítjük számukra a hozzánk beérkező ajánlatokat.

Oroszország politikai helyzetében döntő fordulat várható

Berlin, okt. 7. (Nemz. St. tel. jel.) Bár az orosz híreket fenntartással kell fogadni, mégis a berlini lapok értesülései szerint a bolsevista kormány helyzete teljesen meggingott. Oroszországban olyan események vannak készülöben, amelyek az orosz politikai életet átalakíthatják.

A lengyel vezérkar jelentése

Varsó, okt. 7. (Nemz. St. tel. jel.) Hareteri jelentés okt. 6-ról. A helyzet változatlan. Csapatunk tovább is érintkezésben állnak az ellenséggel. A legfelsőbb hadvezetőség ma parancsot adott ki, hogy a litván fronton a porosz határtól egészen Granisig, a hadműveleteket szüntessék meg.

Fegyverszünet

Bécs, okt. 7. (Nemz. St. tel. jel.) Joffe és Damsky között a tárgyalások minden irányban megegyezésre vezettek.

A lutheránus egyház a szabadkőművesség ellen

Budapest, okt. 7. (Nemz. St. tel. jel.) Az ágostai evangélikus egyház bányai kerülete ma tartotta évi közgyűlését Raffay Sándor püspök elnöklése alatt. A közgyűlés báró Prónay Dezső indítványára elhatározta, hogy az ellenséges megszállás alatt levő egyházakat nem tekintik a magyar egyháztól elszakítottak s mindent megtesznek az összeköttetés helyreállítására. Kimondotta a gyűlés, hogy sem lelkes vagy tanító, sem bármilyen egyházi alkalmazott szabadkőműves páholytag vagy más titkos egyesületek tagja nem lehet.

A pápai nuncius a szegényekért

Budapest, okt. 7. (N. St. t. j.) Schioppa pápai nuncius 50 ezer koronát küldött Sipőcz Jenő főpolgármesterhez Budapest szegényei számára.

Negyedik internacionálét terveznek

Bécs, okt. 7. (Nemz. St. tel. jel.) A prágai Tribuna jelentése szerint Thomas angol munkásvezér Prágában tárgyalásokat készít elő egy negyedik internacionálé létesítésére.

Hollandia kölcsönt nyújt

Hága, okt. 7. (N. St. t. j.) Hollandia második kamarája törvényjavaslatot terjesztett be, amely felhatalmazza a pénzügyminiszteriumot, hogy Ausztria, Magyarország, a lengyel, cseh, jugoszláv, román kormányoknak, a balti államoknak, Georginának összesen 12 millió holland forintot kamatozó előlegül adjon.

Szabottálnak a berlini kiadók

Berlin, okt. 7. (N. St. t. j.) A berlini újságok és alkalmazottak között súlyos konfliktus támadt. A berlini újságkiadók szövetsége elhatározta, hogy valamennyi üzemükben megszüntetik a munkát s a mai napon felmondanak a technikai személyzetnek is, mivel szintén sztrájkba léptek. Holnaptól kezdve a szocialista lapokon kívül egyetlen berlini lap sem fog megjelenni.

Kirendelték az új védőket

Budapest, október 7. (N. St. t. j.) A népbiztosok új védőit a mai napon kirendelték. Ezek: Ujlaki Géza, Petrik Aladár, Babochay Sándor, Bartók Ferenc, Hamar Árpád, Mihelik István, Hagymássy Endre, Lakatos Géza, Szende Dezső, dr Boda Dezső és dr Bangha. Az utóbbi kettő kijelentette, hogy semmi körülmények között sem hajlandók védelmet vállalni.

Forrong a Felvidék

Budapest, október 7. (Nemz. St. tel. jel.) A „Kassai Lapok“ prágai tudósítója írja: A Felvidéken mindenki felfordulásról beszél; benne van a levegőben, hogy valami történni fog. Az új választások kétségkívül megerősítik a kommunista pártot s megerősítik a nemzeti demokratákat és a Kramarz pártot is. A kommunisták rengeteg aranyat hoztak be Oroszországból és sok helyütt átvették a hatalmat. A szokolisták teljes katonai szervezettel rendelkeznek.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban:
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.*

**Felhívás a hadirokkantak, hadiösvégyek és hadiárva-
khoz!** A magyar királyi Népjelölti és Munkaügyi Minisztérium Hadigondozó Hivatala a m. kir. Minisztériumnak 1917. évi 2000—1917. M. E. sz. rendelete alapján az 1920—21. évre pályázatot hirdetett a hadiárva-
és hadirokkantak gyermekeinek adományozandó ösztöndíjakra. Felhívtnak mindazok a vagyontalan hadirokkantak, hadiösvégyek és gyámok, akiknek gyermeke hadiárva közép- és felsőbb iskola rendes fia vagy leánya tanulói, hogy az ösztöndíj elnyerése iránti kérvényeket a szükséges bizonyítványokkal együtt legkésőbb folyó hó 15-ig dr Kiss Sándor tb. árvaszéki ülnökhöz Csapó-utca 19. szám, I. emelet adják be. A kérvény csak az előírt úrlapon fogadtatik el, más alakban tett, nem különben hiányosan kitöltött úrlapok tekintetbe nem vétetnek. Az úrlaphoz esatolandók, a kérelem adatait igazoló okmányok. Úrlapokat az érdekeltek dr Kiss Sándor tb. árvaszéki ülnök hivatalos helyiségében Csapó-utca 19. szám, városi árvaszék személyesen vehetik át. Ösztöndíjban csak szorgalmas jó magaviseletű és jó tanulók részesülhetnek. Azoknak, akik az 1919—1920. tanévre ösztöndíjat már kaptak, újra folyamodniuk nem kell, csupán megfelelő tanulmányi előmenetel esetén igényüket jelentik be 1920. évi október hó 16-ig az illető tanítvány útján. Debrecen, 1920. évi október hó 6-án. — Debrecen sz. kir. város árvaszéke.

— **Gummiharisnyát, sérvkötőt, egyentartót,** műlábat, műkezet mint békében mérték után készít Vitárius Sándor Debrecen, Piac-u. 16. Hol bürselyem- és cerna-kesztyű, Pólya-gumi gumi különlegesség, nadrágtartó friss anyagból érkezett.

HIREK

Elismerés Debrecen városának.

A városi közgyűlés tudvalevőleg 1 millió koronát szavazott meg Szibériában selym- és hadifoglyaink hazaszállítására. **Teleki Pál** gróf kormányelnök ez alkalomból az alábbi köszönő iratot intézte a város közönségéhez: „Nemzeti történelmünk számos lapja tanuskodik arról a főlemelő tényről, hogy Debrecen sz. kir. város közönsége lelkes közérvelével mindannyiszor a legelső közt volt, valahányszor valamely nagy nemzeti ügy a magyar társadalom hazafias áldozatkészségét kívánta. Ehez a tiszteletreméltó példás történelmi multjához méltó maradt most is, midőn június 5-én tartott közgyűlésében 1.000.000 korona adományt szavazott meg Szibériában selym- és hadifoglyaink hazaszállításának költségeire. Debrecen sz. kir. város e nemes tettével egyrészt becsületbeli köteletségét róta le azok iránt, akik a magyar haza védelmében veszítették el hosszú évekre szabadságukat, másrészt pedig fényes bizonyosságát adta még a legnagyobb anyagi áldozatokra is képes hazaszeretetének. Példádo esetelekedete bizonyára buzdító hatással lesz az ország többi törvényhatóságaira is. Midőn a magyar hadifoglyok nagyfontosságú nemzeti ügyének lelkes támogatásáért Debrecen közönségének leghálásabb köszönetemet nyilvánítom, felhívom a t. törvényhatóságot, hogy az összeget a m. kir. miniszterelnökség házipénztárába fizesse be.” — A városi tanács ugy határozott, hogy a megszavazott milliót átutalja a miniszterelnökség pénztárába.

— **Kivetették a telekértékadót.** A városi telekértékadót az 1919., 1920. és 1921. évekre kivetette a város a telektulajdonosokra és október 11-től 30 napi közszemlére teszi. Felhasználással élhet ellene minden érdekelt, más érdekeltetkekre vonatkozólag is. A telekértékadó három évre 811.970 korona, ebből az adómentes telkekre 156.620, az adóköteles telkekre 655.350 korona esik. A tanács utasította a számvévisőket, hogy a telekértékadót írja elő. Kamatmentesen fizethető a kivetett telekértékadó 1920 december 31-ig, az 1921. évre kivetett adó háromnegyedévi részlete 1921 június 30-ig, az utolsó évnegyedévi részlet pedig 1921 november 15-ig. Az új adó újabb terhet ró az amugy is agyonterhelt háztulajdonosokra, holott a lakbér és lakásrendeletek korlátozzák tulajdonuk használatában. Hogy menyire igazságtalan és méltánytalan, különösen *viszamenőleg* való kivetése a telekértékadónak, ugy látszik, senkinek se jutott eszébe a tanácsülésen.

— **Zichy Géza gróf hangversenye.** A debreceni Arany János-társaság e hó 16-án nagyszabású hangversenyt rendez gróf **Zichy Géza**, a világhírű félkezü zongoraművész közreműködésével. A társaság ez alkalomból kérte a zenede Glöckner-féle, ma negyedmillió koronát is érő zongorájának átengedését a hangversenyre. A városi tanács ugy határozott, hogy teljes anyagi felelősség mellett átengedi a kért zongorát.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter **Kadarász Gyula** városi rendőrségi irodatisztet államrendőrségi hivatali-segéd-tisztte nevezte ki.

— **Sorozzák az 1899 évfolyamot.** A városi tanács elhatározta, hogy október 20 és november 1 közt megtartja az 1899 évfolyambeli hadkötelesek sorozását. Akik a háború alatt alkalmatlanok voltak, október 13-án és 14-én kerülnek felülvizsgálati szemlére, viszont azokat, akik alkalmassok voltak, egyszerűen behívják. A sorozóbizottság elnöke a polgármester vagy helyetese lesz.

— **Nyomorgó hadiözegek és árvák.** A városi tanács 5000 koronát utalt ki a utpölési hivatalnak, hogy azon segélyre szoruló hadiözegeknek és árváknak, kik illetményeiket nem kapták meg az államtól, előlegeket adhasson.

— **Az aradi vörteknő emlékeztére** a budapesti Vigadóban ünnepélyt rendezett az egyetemi ifjuság. Az ünnepi beszédet dr. Pröhle Vilmos, debreceni képviselő tartotta.

— **Elhelyezett vándorkönyvtár.** A csapó-kerti népiskola vándorkönyvtárát az oláh megszállás alatt a csapó-kerti olvasókör helyiségében helyezték el, ahol a tagok is jobban hozzáfértek az ismeretterjesztő könyvekhez. Az olvasókör kérelmére a vándorkönyvtárát a város véglegesen az olvasókörben helyezte el.

— **Varga Lajos fegyelmije.** Az oláhok zsoldjába szegődött **Varga Lajos** városi napi-díjas ügye megint foglalkoztatta a városi tanácsot. A fizetését beszüntették ugyan, de fegyelmi vizsgálat van még ellene folyamatban különböző gaztetkek miatt, amiket még az oláh megszállás előtt követett el. (Sikkasztás, lopás, stb.). Miután a hirhedt alak állandósított napi-díjas és behelyettesített irnok volt, szabályszerűen lefolytatják ellene a fegyelmi vizsgálatot, felhívják a hivatalos lapban, hogy 15 nap alatt jelentkezzék, mert különben *nélküle* fogják befejezni a fegyelmi vizsgálatot. Ennek a komikus fenyegetésnek bizonyára nem fog felülni a hirhedt keresztfiu, jelenleg oláh detektiv Nagyváradon.

— **A rokkant ócskás.** **Pribil Gyula**, aki a világháborút végig közdve, mint rokkant tért haza, intelligens volta dacára, — ugyanis jegyzőként működött valamelyik községben. — ócskás zsidó üzletet nyitott Csapó-utca 28. sz. alatt. Jól tenné keresztényen közönségünk, ha a bádógos-utcai zsidó putikok helyett Pribil Gyulát támogatná.

— **Bevált a szállítási engedélydíj.** A városi tanács esütörtöki ülésén tett jelentést **Zöld József** tb. tanácsnok a szállítási engedélydíjakról. Előirányoztak 200.000 koronát, felerészben a közevtrám; felerészben a házipénztár terhére és már eddig 1.050.000 korona folyt be. — A többletet a Szibériában selym- és hadifoglyok hazaszállítására megszavazott millió kiegészítésére fordították.

— **Az árverési csarnok.** A debreceni Takarékos és Hitelintézetet régebben megkereste a városi tanácsot, hogy árverési csarnokot létesítsen. Ugy akarják megszabadítani az utolsó rongyait is eladni kényszerült hivatalnok és munkásosztálytól attól, hogy olesón legyen kénytelen eladni feje alul a párnát az üzereknek. Ugyanott tartanak meg a bírói árveréseket is. Szó volt a városi bérház pincéjéről, azonban a tanács ugy határozott, hogy bárom tagu bizottságot küld ki a kérdés előkészítésére. Addigra pedig nem lesz már mit az árverési csarnokba vinni.

— **Új iparengedélyek.** A városi tanács a következő iparengedélyeket adta ki: Kerecsi Józsefné női szabó 1000, Papner Nándor szobafestő, Nádler Károly szatós és Pinczés István szobafestő 500—500, Gyarmathy József eszmadia 300 korona lefizetése ellenében.

— **Nagyban megy a rongyszedés** Budapestben, mely ma a világ egyik legnagyobb rongytermelő állomása, százakra menő vagonok szállítják a rongyot Csehszországba és Németországba ipari feldolgozásra, a papír és szövőgyárakba. A hulladékot összegyűjtő nagyvállalkozó zsidók rengeteg milliót keresnek ezen az üzleten. Körülbelül 10.000 alvállalkozó zsidó szedi össze részükre ezt a becses szemetet.

— **Telket kérnek.** A II. számú postahivatal tisztviselői folyamodtak a városi tanácshoz, hogy a Juhász-féle földterületet adja át nekik négyezögölenként 10 koronáért tisztviselő-telep létesítése céljából. A városi tanács a kérelmet nem teljesítette.

— **Az elfoglalt iskolák.** A ref. egyház-tanács megkereste a városi tanácsot, hogy a menekültek által lefoglalt 33 és a katonaság által még igénybevevett 9 tanterem mielőbb meentesítsék, továbbá a téli fűtőanyag kiutaltassék, mert a népoktatás szenvedni kárát. Az illetményfát a tanács kiutalta, a termék kiürítésére vonatkozólag pedig megkereste a főispánt.

— **Tudakozódás hadifogly után.** Felkértek az a volt 83-as ezredbeli őrmester, aki **Kovács Mihály** balmazújvárosi születésű őrmesterrel együtt volt orosz hadifogságban, hogy legyen szives **Szentesi Józsefet** értesíteni, Debrecen, Kishelyesi-úti gazdasági rokkantiskolában.

— **Három napig temetetlenül.** Botrányos esetet jelentett be a esütörtöki tanácsülésen **Csóka Samu** főjegyző. Három napig temetetlenül feküdt egyik szegény munkásember gyermeke, mert a halottkém nem ment ki megnézni a kis holttestet. Már feloszlásnak indult a kis hulla, mikor végre kiment a halottkém és ellehetett földelni a halottat. Hát a mulasztó közeget nem lehet felelősségre vonni?

— **A debreczeni m. kir. tudományegyetemi** építkezések külső lakatos munkáinak megkésztése céljából, a művezetőség felhívja a debreczeni lakatos szakiparos vállalkozókat ajánlattételre. Ajánlati űrlapok, az előállítási költségek megtérítése mellett, a művezetőség irodájában (Vilmos császár körút) naponta délelőtt 11—12 órák között vehetők át és pedig: vállalkozók által személyesen, vagy meghatalmazás alapján megbízott, társvállalkozók, szövetkezetek stb. csakis írásbeli meghatalmazott utján. Mintatárgyak ugyanott tekinthetők meg. Az ajánlatok legkésőbb 1920. október 20-án, déli 12 óráig a művezetőség irodájában benyújtandók. Később érkezett vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

— **Közalkalmazottak besz. csoportja közleményei.** Ertesítjük tagjainkat, hogy a kedvezményes fa igazolványokat a fővámbivatal helyiségében (Piac u. posta épület) osztjuk minden nap délután 3 és 5 óra között.

— **Járványos állatbetegségek a megyében** Hajduböszörményben alig szűnt meg a sertésvész, a sertésorbánc lépett föl járványos jelleggel. Hajduböszörményben, Földesen lép-fene-eset fordult elő.

— **Move-közlemény.** Felkérem a választmány tagjait, hogy e hó 9-én szombaton délután fél 4 órakor a felvételi irodában (Sas-u. 4. II—2 alatt) fontos tanácskozás fégett feltételül, pontosan és teljes számmal jelenjenek meg. A titkár.

— **Műkedvelő előadás Hajdusoboszlón.** Vasárnap este a Hajdusoboszlói Sport-Egyület sikerült műsoros estélyt rendezett a HSE javára. Szinre került a „Doktor ur” című 3 felvonásos bohózat. Az előadás dr. Kovács Miklós rendezésében fényesen sikerült ugy erkölcsileg, mint anyagilag. Az estély 6 ezer koronán felül jövedelmezett. A szereplők közül ki kell emelni: Horák Irénke, g. Tóth Maca, Kovács Irénke és Gál Ágnes urleányokat, valamint Angyal Sándort, Czippott Sándort, B. Nagy Sándort és Bor Lászlót. Az előadást megelőzőleg Hüse Sándor és Vajnovszky Árpád zeneszámait tapsolták meg, majd Tárnok Mimike énekelt pompásan, Husz Mária zongorakíséretére. A szóp számmal egybegyűlt közönség a késői órákban távozott egy kedves este emlékével.

— **Vörheny Hajduböszörményben.** A vörheny, mely járványszerűen lépett föl Püspök-ladányban, fellépett Hajduböszörményben is. Eddig 5—6 gyanus eset fordult elő, melyek közül 4 a Kálvineumra esik, ahol 100 diák élete van veszedelemben, mert a betegséget nem jelentették be. A vizsgálat megállapította, hogy a Kálvineumban történt megbetegedések vörhenyesetek és súlyos mulasztásokat követtek el. Az intézet élén dr. **Baltazár Dezső** püspök sógora, **Schmidt Frigyes** tanár áll, aki **Nagy Imre** nevű tanártársával a „Hajduböszörmény és Vidéke” című lapot 320.000 koronáért nemrég megvásárolta.

— **Az ellopott temetőkerítés.** A mult télen a hősök temetőjének kerítését ellopták és eltűzelték. A tolvajokat már elítélte a törvényszék. A mérnöki hivatal 32 kemény kerítésoszlopot és 600 koronát kért a kerítés helyreállítására. A tanács kiutalta.

— **Lovat nem tartottak de a lótarás felvették.** A városnak több alkalmazottja vigan szedte a lótarási átalányt, de lovat nem tartott. Néhányan azóta az államrendőrség szolgálatába léptek át. A városi tanács az illetéktől visszaköveteli a lótarási átalányt.

— **Hera előnyomda,** kézimunka, fehérnemű-varroda (Simonffy-u. 5.) elvállalja kézimunkák eladását, fehérneműek javítását. — Kolosné nyakkendő-terme ugyanott.

— **Idősebb Kovács János festőművész** kiállítását megnyitják október 9-én szombaton d. e. 10 órakor az uri kaszinó dísztermében. Feljára Kossuth-utca 3. a volt Első Takarékpénztár kanuján.

Rendőri hírek. Öngyilkosság: Pipó Róza 28 éves debreceni lakos, ki vadházasságban élt Erdélyi István kubikos munkással Kötös-u. 87. sz. alatti lakásán az ajtóra felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka életuntság. — **Tolonc-uton:** Sándor Margit szélhámos nőt tegnap a debreceni államrendőrség a budapesti ügyészség megkeresésére letartóztatta. Sándor Margit különböző szélhámos dolgokat követett el, a nyáron szabadult csak a debreceni ügyészség fogdájából. Falvakban gróf Széchenyinének, városokban pedig császári és királyi kamarás nejeinek adva ki magát, több csalást követett el. A rendőrség Budapestre toloncoltatta.

A franciák Ausztria ellen

Rotterdam, október 7. (Nemz. St. tel. jel.) A Chicagó Tribune arról értesül, hogy a francia kormány jegyzéket intézett Washingtonba, Rómába és Londonba, hogy vajjon komoly lépéseket tesznek-e az osztrák népszavazás megakadályozására ha Ausztria a csatlakozás mellett foglalt állást és Németország ezt elfogadja. Ezért kívánja, hogy az egész antant a legszigorúbb eszközökkel lépjen fel úgy Németország mint Ausztria ellen s az osztrák segítő akciót is szüntessék be.

MŰVÉSZET

Fürdy F. Gusztáv október 26-án este fél 8 órakor tartja a Zenede dísztermében első előadását. Bemutatásra kerül „Schumann” közreműködik **Höchst Margit** zongoraművész Budapestről. Az előadás iránt a szokott nagy érdeklődés nyilvánul. Jegyek *Méliusznál*.

≡ **VILÁGNYELVEK** ≡
Rose Nyelviskola
SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ.

Színház

A színházak és mozgósínházak közleményei

A debreceni Vigaszínház szombat esti megnyitóján Kovács Lilly az ismert fővárosi primadonna egyik legjobb nadrágszerpét játssza a „Majoresko” énekes darabban. A megnyitó fényes műsora iránt általános az érdeklődés. Jegyek a Vigaszínház pénztáránál délelőtt 10-1-ig és délután 3-5-ig válthatók.

Az **Üdvöske**, Andran régen látott látványos nagy operettejét eleveníti fel ma, pénteken este B) bérletben a Csokonai színház. A fülbemászó, gyönyörű muzsika, a vidám mese egyaránt mindenkinek a legnagyobb élvezetet szerez. A rendkívül érdekes, eseményszámba menő operette repris iránt nagy az érdeklődés.

A nagy sikert aratott **Piros bugyellaris** vasárnap délután 3 órai kezdettel, mérsékelt helyárakkal kerül színre a Csokonai színházban. Jegyek már előre válthatók.

Jókai Mór „Lélekidomár” című regényének második része ma 6 és 8 órakor az Urániában. Jegyelővétel.

Nick Winter legújabb kalandja az Arany Bika moziban nagy sikert arat. Ma 6 és 8 órakor kerül bemutatásra.

Az **elrabolt szerencse** című slágerfilm kerül ma bemutatásra az Apollóban. Ezen elsőrangú film nagy sikerre tarthat igényt, mert a felvételek és rendezés kitűnő. Előadások 6 és 8 órakor.

Cesarina a világ urnője hétfőn az Urániában. Budapestben a Royal Apollóban nyolc hétig lesz műsoron ez az óriási mű. Az Uránia az első részt hétfőn, a másodikikat pedig már esütörtökön mutatja be. A főszerepet Mia May játssza és a szépséges primadonna világsikert ért el ezzel a szerepével. Ez a fenomenális kalanddráma szenzációt fog kelteni. — Jegyelővétel.

Valutaárfolyamok

Budapest, október 7. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén ma a következő árfolyamokat jegyezték. Napoleon 1031—20, font 1250—70, dollár 373—62, francia frank 24—23-60, márka 555—49, lira 14-10—30, rubel 325—45, lei 675—60, szokol 453—47, svájci frank 55-23—25, korona dinár 11-35—11, francia dinár 11-25—11-11.

Dollárt!!

és más idegen pénzeket legmagasabb napi áron vált be

Gótsch Sándor bank-irodája
Debreczen 38. Főposta mellett.
Piacz-utca 38.

Törvénykezés

§ A városi tanács mint vádlott. Ismeretes, hogy a városi zeneiskola titkára, **Wesz premi Andor** h. igazgató, hatóság előtti rágalmazásért följelentést tett a tanács ellen. Ez ügyben a törvényszéki nyilvános főtárgyalás f. hó 9-én, szombaton reggel 9 órakor fog megtartatni.

§ A nemeskerült megvesztegetés. Érdekes megvesztegetési ügyet tárgyalt ma a **Szuhányi** Andor elnöklété alatt álló tanács. Ez év március havában **Blum Vilmosné** egy szekér bört akart nyiregyházára szállítani. A Kossuth-utca végén a DMK épületénél egy detektív, **Tóth Mihály** megállásra szollította fel, majd bekísérte a rendőrségre, innen pedig a királyi táblára. Onnan kijövet az utcán **Blum Vilmosné** a detektívnek 10000 koronát adott, mire a detektív szabadon bocsátotta **Blumné**-t. Az eset azonban kitudódott az asszony feljelentése alapján s ma felelték tettükért a törvényszék előtt. A vádat **Mező Sándor** kir. ügyész képviselte.

A mai tárgyaláson mindkét vádlott a másikra akart tolni mindent, különösen **Blumné**. Mikor az elnök megkérdezte **Blumné**-től, hogy tud-e még valamit a védelmére felhozni, indignálódva felelt:

Kérem én tisztességes kereskedő vagyok, én tölem vásárolt Nyiregyházán még a polgármester is.

A vád- és védbeszéd után a bíróság kihirdette az ítéletet, mely szerint **Tóth Mihályt** 1 évi és 6 hónapi börtönre, a bűbeszédű **Blumné** pedig 6 hónapi fogházra ítélte. **Tóth** büntetéséből 1 hónapot és 15 napot kitöltöttek vettek. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, míg a védők felebbestek.

SPORT

Bíróvizsga Debreczenben. Debreczenben a football-bírói vizsga október 11-én és 12-én lesz. Előzőleg a budapesti bíróvizsgáztató bizottság Kisvárdára megy s ott is bíróvizsgát tart. Debreczenben körülbelül 40-en jelentkeztek a bíróvizsgára.

A fegyelmi bizottság ülése. A kerület fegyelmi bizottsága tegnapi ülésén **Barta Pált** (DTE) megrovásban, **Pápay Jánost** (DMTK) megintésben részesítette. **Bíró küldés.** A vasárnapi mérkőzések vezetésére a bíróküldő bizottság a következő bírókat küldte ki: DEAC—DMTK **Machó Ferencz**, DTE—DNySC **Szegedy Gyula**, DTE II.—DNySC II. **Hajdu Jenő**, Karcagi SC **Szolnoki**, NSC **Kis Sándor**.

Mért nem vesz részt a bajnokságban a szolnoki Máv? Az intézőbizottság tegnapi ülésén felolvasták a szolnoki Máv tudósítását, mely szerint azért nem vesz részt a bajnokságban, mert csapatából többen, a legjobb játékosok átléptek az ottani MOVE csapatába s így a legyengült csapat nem sok eséllyel indulna a bajnokságban. Szolnok eljárása teljes mértékben elítélendő.

Derecskén a községvezetőséggel szemben, — legforgalmasabb helyen, a község központjában, „Szarka” emeletes épület mely áll 19 helyiségből, 1 istállóval, magtárral, 1 szobával a magtár mellett, szivattyus kuttal, két sertésállal, két pincével, szabadkézből. — Ugyanitt eladó 1 drb szak gépeke, tárcsás, 4 vasu, 1 drb nagy szecskavágó gép, géperőre szijtarcsával, 7 darab modern versenyistálló öntött vas jászol stb. Megtekinthető és értekezhetni a tulajdonosnál **Arany Józsefnél, Derecske**

ELADÓ

APRÓ HIRDETÉSEK.

Megbízható leány házikisasszonynak ajánlkozok tanyára vagy falura. Cím a kiadóba.	Telikabát meleg, jó állapotban, terfinak és férficipő eladó. Szentanna 5. I. emelet.
Eladó sarok ház Egyház-téren Nyomatató-u. 2. Vár-utca 9. számú nagyjövű 100 méter utcai fronttal, mely magában foglal 4 rendbeli lakas és 3 üzlethelyiséget és ezenkívül egy házmeisteri lakást, évi jövedelme 16000 korona. Értekezhetni Debreczeni Gazdak Bankja, Kossuth-u. 17.	MINDENFÉLE Nyomatványt izlésesen és jutányos áron készít a MAGYAR NEMZETI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT RÉSZV. TÁRSASÁG. Eladó 18 m. hold ta yás föld jó gazdasági épületekkel város alatt. Gazdak Bankja, Kossuth-u. 17.
Takarító asszony felvétetik Kossuth u 33. Doczi intézet.	Rinkancsok felvétetnek fix fizetéssel és jutalékkal Lapunk kiadóhivatalában
Kitűnő hangu kereszthurosz 20 gora eladó, Varga-u. 11. I ajtó.	

A „KERESZTÉNY FATERMELO SZÖVETKEZET” TÁJÉKOZTATÓ

Tűzifára

rendelést eszközölhetnek állandóan úgy hasáb mint aprított állapotban minden mennyiségben, előleg befizetéseket elfogadjak, új tagokat felvesznek, a szállítás e hó 20-án kezdetét veszi.

Polyánszky Orest tűzifa és szén kereskedő
Piac-utca 58. és Szoboszlai-ut 1.
181. TELEFON 182.

Rövény és Altmann szőcsök, Flac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.	Bélyeggyár és vésőintézet PAULÓ I. Bathányi-u. 22. Telefon: 1365.
--	--

A **KERESZTÉNY MAGYARSÁG NAGYBANKJA A MAGYAR** faj régi, évszázados törekvését, az önálló, hatalmas **NEMZETI** állam kiépítését akarja és ennek elérésére a keresztény **GAZDASÁGI** erők egyesítését tűzte ki céljául. Ezért minden keresztény magyar a **BANK** támogatását tartsa hazafias kötelességének.

Tervezett alaptőke **EGYSZÁZMILLIÓ KORONA.**
Részvények 105.- korona árban jegyezhetők a **Gazdasági Takarékpénztárnál**
: Debreczen, Király-utca 2 szám. :

Koros Sándor terfi-szabó üzletében Piac-u. 69. Saját készítésű elegáns terfi öltönyök kaphatók.	FORGÁCS I. műorás Bádagos-u.
--	---

Hirdetését
d. u. 2 óráig adja be

HAJDUFÖLD

kiadóhivatalába
(Piac-u. 59) ha azt akarja, hogy másnap ezren és ezren olvassák!